

(המשך מעמוד 15)

שרביטחון כשיטות בונפארטיסיות. אני חושב שאני הקצין היחידי בצה"ל שאמר לו דברים כאלה.

כמה חודשים אחרי המלחמה, קראו אותי להרצות בקורס קציני תותחנים מתקדם, שאסכם את המלחמה כמו שאני רואה אותה, מנקודת ראות היסטורית. בין השאר דיברנו על ההמתנה שלפני המלחמה, שלושה שבועות המתנה. היתה אז עצבנות, היו גימגומים, הממשלה התכנסה כמה פעמים, היו מפקדים בכירים שאיבדו קצת את העשתונות — אחד עליירי זה שעישן יותר מדי סיגריות וקיבל התקפת ניקוטין, שני עליירי זה שהוא רץ לראשה הממשלה וזרק לו את הדוגות על השולחן, גם זה איבד עשתונות —

„ברגע שהליכוד עלה לשלטון, נכשזר וייצמן היה שרביטחון, קיבלתי קודם כל מינוי-חרום, שלא היה לי קודם לכן”

והיו צריכים להביא את חיים ברלב, שיהיה סגן רמטכ"ל, שיהיה קצת סדר. בתקופת ההמתנה הזו הממשלה לא החליטה. כי היה לה ברור שהיא לא רוצה לצאת למלחמה יומה עליירינו. כשאין לה בקינג בינלאומי טוב. אז בהרצאה אני אמרתי, שיותר טוב ממשלה שיש בה 13 שרים ירחמיאלים, שעד שמכניסים את מדינת היהודים למלחמה הם חושבים מאה פעמים ושוקלים, מאשר שיהיה לנו נפוליאון בונפארטה אחד. שיחליט מחר — יכול להיות שפעם אחת זה יהיה בסדר, אך בפעם השניה אנחנו נקלל את יומנו, היסטורית, על הדברים האלה. אמרתי שלדעתי זה הלקח. זה הגיע אליו, לדין, והוא הגיח שכאשר אמרתי נפוליאון בונפארטה, התכוונתי לנפוליאון בונפארטה בלי עין. והוא צדק. הוא נתן הוראה להפסיק את ההרצאות שלי בכל מקום. אני הייתי כבר באוניברסיטה בלארבי.

● מי היו החברים שלך בצבא? רבים. עד היום יש לי חברים מהצבא. ● אריק שרון היה חבר שלך?

איציק מרדכי. הוא כחור זהב. האיש הוא איש טוב. צריך גם לדעת עם מי אתה מדבר. השיפוט המישמעתי לוקח את זה בחשבון, מי האיש. לכן צריך לעזוב אותו באופן עקרוני. ● לוי, הרמטכ"ל, היה חניך שלך? הוא שירת תחת פיקודי. כשאני הייתי מג"ד, הוא היה מ"פ. היה מ"פ טוב מאוד. גם סגן הרמטכ"ל, שומרון, שירת תחת פיקודי. ● זה לא מתסכל אותך שהחניכים שלך מובילים צבא שהנורמות שלו כל כך ירדו?

אתם לא יודעים את הכל. אני אתן לך דוגמה. היה מיבצע ליטאני, שם סגן הרמטכ"ל דאן, רפאל איתן, בדרגת אלוף, נתן הנחיה שהגיעה לכל הדרגים: „הפעם לא לוקחים שבויים”. וכולם מבינים מה הרמז. וכדי שיבינו אותו, הוא אמר: „נקמה כזו, ניקמת ילד קטן, עוד לא ברא השטן”. זו התגובה שלו על אוטובוס הרמים. דרר-אגב, זה סילוף נורא של ביאליק, המוכיח עד כמה האיש הזה, רפאל איתן, הוא כמו שאומרים ברוסית פרימיטיבסקי צ'ולובייק — כמובן הכייעמוק של המילה. האדם פרימיטיבי עד אין מתום בו.

כי השיר של ביאליק על השחיטה. שבו מוזכר המישפט הזה, מגדיר בריוק למה הוא מתכוון. ביאליק לא סמך על הפרימיטיבסקים שיבינו לברם. שורה או שתיים מעל למישפט הזה כתוב: „ארור האומר — נקם” כי „נקמה זאת, ניקמת דם ילד קטן, עוד לא ברא השטן”. וביאליק מתכוון שגם אחרי פוגרום ואחרי שחיטות, גם אחרי שפכות הדמים ששופכים בנו, מי שדורש נקם הוא ארוך.

● אז איך קורה שאדם כזה מגיע להיות רמטכ"ל? לפי העיקרון הפיטרי. אנחנו תמיד חושבים שרק אצל הגויים הטמבלים עולים בדרגות. גם אצלנו. זו היתה טעות נוראה של עזר וייצמן, וזה נובע מכך שרפול הוא אמיץ.

אז זה מה שהוא אמר במיבצע ליטאני הגיע עד הדרגים הנמוכים. כמה ביצעו את ההוראה הזאת? היו שם אלפים של חיילים. יודעים רק על שניים. אחד זה דני פינטו והשני זה המג"ד ההוא. אבל עוד עובדה, שרוביכובם, אפילו שהיתה הוראה כזו, עשו לו נא כאוזן, ולא ביצעו אותה. הנורמות הן פחות או יותר כסדר. עכשיו, במלחמת הלבנון, עשו דברים חמורים, אבל חלק עצום לא עשה אותם. התהליך מפעפע לאט-לאט. המון חברה טובים לא רוצים להיות קצינים. תקופת-מה אפשר להתעלם מזה, אבל בתהליך היסטורי האיכות נפגמת. יש קצינים פחות טובים. ● היום בפירוש מדברים על זה, זה הוסך לבטיה.

סגן-אלוף פעיל

מילחמת-הלבנון נתנה דחיפה לכל תהליך ההתבהמות בצה"ל ובמדינה כולה.

או, טוב ששאלת את השאלה הזו. אחת הטעויות הנפוצות אצל השמאל החדש, ככל העולם, שהוא חושב ששמאל זה פאציפיזם, שסוציאליזם זו אי-אלימות. כשביל צדק, שוויון ואחווה-עמים צריך לפעמים להילחם. אין חוכמות.

אני חושב שאני משכיל מספיק, ואני בפירוש חושב שהכוון הצבאי הוא אחד האמצעים החשובים ביותר כדי להשיג יעדים רעיוניים, שמתרגמים אותם למטרות פוליטיות, ולפעמים צריך להפעיל כוח כדי להשיג אותם. לשרת בכוח זו מיצווה, וצריך לעשות את זה גם עם מוח וגם עם נרומות מוסריות.

כואב לי מאוד שצאל חלק מאנשיה-שמאל ישנה התרמית שצבא זה דבר שלא שייך לשמאל, בידי מי צריך להפקיר את הצבא? בידי הלאומנים, הגיועניים המיליטריסטיים למיניהם? אפילו רק כדי שלא תהיה הפיכה צבאית, אפילו רק למעו הרעיון הזה — צריך שאנשי-

„גם חיים ברלב וגם אריק שרון חברו יחד לנסות ולשכנע אותי, ולנסות לשכנע את משה דיין, שיחזיר אותי לצבא”

שמאל ואנשים שרוצים דמוקרטיה ישראלית, צבא, יהיו מפקדים ויגיעו לתפקידים בכירים. אפילו כשביל זה.

בגין פעם אמר שהוא לא ממנה את אריאל שרון כשרביטחון כדי שלא יקום יום אחד וימצא את מייסד-ראש הממשלה מוקף בטנקים. אני הלכתי לבגין, הייתי אז חבר-כנסת והייתי איתו ביחסים טובים, ואמרתי לו שאני מתנגד לכך שאריאל שרון יהיה שרביטחון, כי האיש הזה חי בתקופת ג'ינגס-חאן. הוא ג'ינגס-חאן מקמי וקטן, הוא רק יביא לנו נזק. הוא חי בעולם אחר, במאה ה-13. אבל, אמרתי לבגין, שאין שום סכנה שאם האיש יהיה שרביטחון, את הממשלה יקיפו יום אחד בטנקים. ● למה?

כי מי שיתן הוראה כזו לעלות על ירושלים, יובא אל ראשה-הממשלה אסור באוקים, כבול בכבלים. כי זה צבא העם הזה. לכן צריך לדאוג שזה ימשך להיות צבא העם. (המשך בעמוד 28)

החרות, זה אלמנטים מסויימים במפלגת העי בודה, זו שושנה ארכי-אלמוזלינו, זה אריק נחמקין, חלק מתנועת-המושבים. צריך להילחם נגד הטרור היהודי, כי הם מתכסים בשילטון, זה לא כמו הטרור שהיה כומן המנטר, שהתנגד לשילטון, או הטרור של אש"ף, לאסכולותיו השונות, שגם הוא מתנגד לשילטון. הנבלות האלה, ואת יכולה להשתמש במילה, עושים טרור שהוא גם פלילי, גם פחזני. אין להם אפילו הילה של גיבורים. אלה נבלות פחדניות במלוא מובן המילה.

● אנשים כמו יצחק שמיר וגאולה כהן נותנים להם את מלוא התמיכה. גם הם נבלות?

כן, ודאי. שמיר אמר עליהם, כשהיה ראש-ממשלה: „אל תגעו במשיחי”. השילטון בגדה הופך אותנו לכאלה. ומה מרגיז אותי? שבשנים האחרונות המלחמה הנו רעכה. מלחמת-הלבנון היפנתה את תשומת-הלב ולשם כולנו התעסקנו בזה, ועליירי זה כגין, שרון ושמיר הרוויחו שלוש שנים. זה ההישג היחיד של החבורה הזו.

הבעיה העיקרית שלנו זו הגדה, לא איציק מרדכי. כלומר רצח כן, אבל לא איציק מרדכי. והיחידים שמכנינים את זה זה תנועת החרות והתחיה. כשהם רק שומעים שמרפי מתקרב ועושה את הזימוזמים של הטיסה שלו, הם מתחילים. הם יודעים שאם יתחילו לדבר — לא חשוב מה מדברים — כרוך שיבדו על הגדה המערבית ועל רצועת עזה. לכן הם מפחדים מעצם ההירברות, מפחדים מהמוות.

לכן הם מעלים גם את נושא טאבה, כי בשבילים טאבה משמשת לבנון קטנה. הם יודעים שכרגע שיהיה הסדר בטאבה, יגיע תור הגדה המערבית. הם מנסים לסחוב עוד שנה, עוד שנתיים.

ומפריע לי שגם אנשיה-שלום סוטים מן הנושא. צריך כל הזמן להגיד — הגדה והרצועה תמותו שלום.

וזה ההצלחה הכי-גדולה של המנוולים האלה. ואני אומר מנוולים לא אישית, כי אישית יש ביניהם אנשים טובים. מאיר זורע הוא איש טוב, נקודה. גם יובל נאמן איש טוב, אישית. אבל זה לא חשוב, הם מנוולים לאומיים.

● אתה גדלת בבית שמאלני? כן, אבל אני אומר שמאלי. אני גדלתי בבית של פועלי-ציון-שמאל. גדלתי על הספר הרכוש של קרל מארכס.

● אבא שלך היה פעיל בפוליטיקה? לא. הוא היה שקט, אבל אני שמאל מהבית.

● אז איך קרה שהלכת לקריירה צבאית? ●

פעיל (משמאל) עם אריאל שרון

שרון חי בתקופת ג'ינגס-חאן, במאה ה-13.

כן, אני אשתמש במילה לא סימפאטית: יש סכנה גדולה שאנחנו ניהפך לצבא לבנטיני אמיתי. הצרה היא שהרוב גיוענים. וכנה זה לא רק מיקרה. בעיניי כהנא זו לא הבעיה העיקרית. אני נגד להוציא אותו מחוץ לחוק. ● למה?

כי הוא הקצה העליון של הפרונקל. יש לו שני קצוות מפעפעים מוגלה, אחד זה כהנא ואחד זה אירגון-הטרור היהודי. מתחת לזה ישנה פירמידה של מוגלה — זו תנועת התחיה, זה גוש-אמונים. זו מורשה, זה מצ"ד. זה תנועת

לא. אף פעם לא. גם לא רפול. עם רפול היו לי כמה ויכוחים. ● חלק מהמפקדים הבכירים של היום היו חניכים שלך? כן. הרוב. בחלקם אני מתגאה מאוד. יהודי כמו אלוף פיקוד-המרכז, אמנון ליפקינ-שחק, יהודי חכם מאוד. הוא קצין מוכשר. גם איציק מרדכי היה חניך שלי. כמה מפקדי אוגרות בצה"ל היו חניכים שלי ושירתו תחת פיקודי, ואני חושב שתרמתי להם לא מעט. דרך אגב, לא ריברנו על הבעיה האישית של